

JOCHEN GUTSCH
MAXIM LEO



IKAR

FRANKIE

Humorný příběh
o hľadání chuti do života

JOCHEN GUTSCH
MAXIM LEO



FRANKIE

Preložila Zuzana Guldanová

IKAR

Jochen Gutsch and Maxim Leo
FRANKIE

Copyright © 2023 by Penguin Verlag, a division
of Penguin Random House Verlagsgruppe GmbH,
München, Germany.

Translation © 2024 by Zuzana Guldánová

Cover illustration © Hanna Zeckau

Slovak edition © 2024 by IKAR, a.s.

Z nemeckého originálu Frankie (Penguin Verlag,
Nemecko 2023) preložila Zuzana Guldánová.

Redigovala Anna Šikulová.

Korigovali Hana Brunovská a Vlasta Greschová.

Obálku podľa originálu upravil Augustín Putera.

Technická redaktorka Helena Oleňová.

Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava v roku 2024
ako svoju 2 223. publikáciu v elektronickej podobe.
Sadzba a zalomenie do strán ITEM, spol. s r. o., Bratislava.

ISBN 978-80-551-9439-4

Čo je na živote také komplikované?
Žeby ľudia?

Nezabudnuteľná aféra, film

1

Motúz

Príbehy by sa vraj mali rozprávať odpredu. Od začiatku. Lenže ja som kocúr, pojmy predok ani začiatok mi nič nehovoria. Ľudia majú kopu pravidiel, ktorými sa má život riadiť. Urob toto, urob tamto! Mám vám niečo povedať? Nuda. Makačka. To nie je pre mňa. Tak teraz jednoducho niekde začnem. A možno sa mi podarí trafiť predok. Alebo začiatok.

Čas plynul príjemne – teplé, svetlé večery, v korunách líp bzučali včely. V jeden taký večer som si povedal, že skočím za Profesorom. Neskôr vysvetlím, o koho ide. Momentálne to nie je dôležité.

Kráčal som teda po Širokej ceste, ktorá vedie cez obec. Vo vysokej tráve pri jazierku sa mi pošťastilo zozbrať pár kobyliiek. S kobyilkami je to výhodné – nikdy sa

neponosujú, keď ich zožeriete. Na rozdiel od vtákov. Vtáky zakaždým robia hrozný kravál. „Hádam ma len nechceš zožrať! Mňa! Veď ja mám desať detičiek! Čakajú na mňa v hniezde!“ No cirkus. A ja, trúba, potom stojím s operencom v papuli, cítim sa mizerne.

Minul som kostol, rozpadnuté krmidlo pre vtáčiky i smradľavú štanku po tlstom Džonym (to je rotvajler), dve smetiská, kde nebolo nič zaujímavé, ba ani polozaujímavé, len kávová usadenina, vajcové škrupiny, zemiakové a jablkové šupky. Ak dovolíte, ľudkovia, niečo vám poviem – smetisko so samými šupkami a škrupinami svedčí o vašej lakomosti.

Prešiel som popri kope piesku, za ktorou sa už začína les a svet sa tam končí. V dobrej nálade som si ležérne vykračoval, plantal som sa vo večernom svetle, pretiahol som sa cez latkový plot a napokon som sa ocitol uprostred záhrady opusteného domu. Všetci tomu hovoria *opustený dom*, lebo ľudia z mesta, ktorí tam bývali každé leto, doň od istého času prestali chodiť.

Okná sú zatiahnuté, v zime tam skuvíňa vietor a ten kretén tlstý Džony vraví, že v opustenom dome býva svorka vlkolakov.

A teraz to príde! Už som bol takmer na konci záhrady, keď som cez okno zbadal nejakého chlapa. V tom opustenom dome! Nenormálny šok! V momente som sa šuchol do kríkov, neskutočne som sa vydesil. Čupel som tam a vravel si, *doriti, Frankie, čo teraz?*

Najprv som sa chcel rozbehnúť naspäť, všetkým zvestovať takú senzáciu. Lenže potom som si uvedomil, že by sa hneď začali vypytovať. Povedz nám, Frankie, ako ten chlap vyzeral? Povedz, Frankie, nemá tam niečo, čo by sa dalo zožrať? A naozaj to bol vlkolak, Frankie, vieš to celkom určite?

Keď taký opustený dom zrazu prestane byť opustený, to vám je mega senzácia. Všetci sa vypytujú na najmenšie podrobnosti. A ak neviete odpovedať, majú vás za somára.

Urobím teda to, čo by v mojej situácii urobil každý správny kocúr. Šuchnem sa do kríkov. Striehnem. Číham. Sledujem.

Striehnem.

Číham.

Sledujem.

Číham.

Trvalo to pomerne dlho. Radšej to skrátim, lebo inak sa nedialo vôbec nič.

Striehnem.

Číham.

A tak ďalej.

Potom sa prikradnem bližšie, tichučko ako duch, a zo vzdialenosti niekoľkých mačacích chvostov nazriem do okna. Potrebujem predsa zistiť fakty.

Fakt číslo jeden: Fakt je tam chlap.

Fakt číslo dva: Chlap stojí na stoličke.

Fakt číslo tri: Zo stropu visí nejaký motúz.

Fakt číslo štyri. Chlap má motúz omotaný okolo krku.

Fakt číslo päť: Doplnenie faktu číslo štyri – motúz je nenormálne hrubý.

Mám vám niečo povedať? V živote som nevidel taký parádny motúz. A pritom motúzy – to je moje! Ešte keď som býval u starej pani Berkowitzovej, takmer každý deň sme sa hrávali s motúzom. No nikdy na ňom nevisel človek. Občas myš, samozrejme, nie ozajstná, ale hračkárska. Neviem, prečo si ľudia myslia, že mačky nerozoznajú ozajstnú myš od umelej. Rozoznajú. Nie sú predsa sprosté.

Pri pohľade na ten nenormálne parádny motúz som si zrazu spomenul na starú pani Berkowitzovú, lebo to boli najkrajšie časy v mojom živote, ibaže dlho netrvali, lebo starú paniu jedného dňa vystrelilo v záhrade a vzápätí prišlo auto s modrými blikajúcimi svetlami na streche, vystúpili z neho dvaja chlapi v bielom, a viac som ju už nevidel.

Pri tej spomienke mi stislo srdce, chcel som na toho chlapa zavolať: „Hej, ty s tým parádnym motúzom! Nemohol by som sa aj ja pohrať?“

Nemohol.

Lebo sa to zbehlo takto: Nabral som odvalu, vyskočil na parapet a nazrel dnu. Chlap stál na stoličke, motúz okolo krku. Keď ma zazrel, prekvapene vytreštil oči. Asi to nebolo príjemné prekvapenie, lebo oči mu sršali hnevom. Otvoril ústa, pohyboval perami ako kapor, asi mi

niečo vrazil, no nerozumel som, lebo chlap bol za oknom a ja pred ním. Logické, nie?

Tak som naňho žmurkol. Na tomto mieste, ľudkovia, mám pre vás dôležitú informáciu – ak na vás žmurkne mačka, znamená to asi toľko, ako keď sa človek usmeje. Žmurknutie znamená, že všetko je super. Mám sa fajn. Lenže tu? Sedím za oknom, žmurkám ako šibnutý, no chlapík dnu zjavne nechápe, asi je to rovnaký tupec ako tlstý Džony.

Namiesto toho rozhadzuje rukami, divo gestikuluje, ukazuje na mňa. Zdvihnem teda pravú labku, chcem mu naznačiť, aby sa nerozčuľoval. Hej, kámo, nezavzdušňuj sa, veď ja ťa chápem. Hra s motúzom môže byť poriadna divočina. Mám vám niečo povedať? Tak ma znervóznil, že som sa potreboval upokojiť. Začal som sa olizovať medzi labkami. Bol som bezradný – *čo teraz, Frankie?*

Vtom veci nabrali rýchly spád. Chlapík pustil motúz, zliezol zo stoličky, vchodové dvere na opustenom dome sa zrazu rozcapili. Chlapík zvrieskol, zoskočil som z okna. On niečo schmatol, šmaril to do mňa. Chcel som ufrngnúť, no od strachu sa mi podlomili labky. Akoby boli z lekváru. Zbadal som akýsi tieň. Niečo sa ku mne prudko priblížilo, skočilo mi na hlavu.

A viac už neviem.

Keď som sa prebral, prvé, čo som začul, bol vietor. Niečo mi šepkal. Natahoval som uši, ale vôbec som mu nerozumel. Ležal som na trávniku pred opusteným domom,

celkom bezvládný, nevládal som sa pohnúť. Ani oči sa mi nepodarilo otvoriť. A ten vietor mi niečo šepkal a šepkal, až som pochopil, že to nie je vietor. Bol to ten chlapík – skláňal sa nado mnou, prihovárал sa mi. Nohou do mňa štuchol, akoby som bol nejaký mŕtvy potkan alebo čo. „Je ti niečo?“ spýtal sa ma. Dost' hlúpa otázka, veď ak nebol slepý, musel predsa vidieť, že mi niečo je. Ale hneď som od vyčerpania znova zaspal.

Keď som sa prebral druhý raz, nevedel som, kde som. Bolo mi dost' mizerne, opatrne som sa poobzeral, no len chvíľu. Zbadal som ten parádny motúz, ako visí zo stropu, a hneď som sa na všetko rozpamätal. Opustený dom! Som *vnútri*, v opustenom dome! Ak vás to zaujíma, ležal som na gauči, podo mnou nejaký papier, asi staré noviny. Na stoličke oproti mne sedel ten chlap. Pri uchu mal taký malý telefón, s niekým sa vzrušene zhováral. S kým, to netuším. Ale môžem vám presne povedať, o čom hovoril – o mne!

Chlapík teda povedal do telefónu: „Mám tu mŕtvu mačku. Nemohli by ste prísť? Áno, vyzerá mŕtva, no ja nie som zverolekár, tak vám volám. Nie, nie je moja. Počujte, ja neviem, komu tá poondiata mačka patrí! Že ako vyzerá...? A to sa načo pýtate? Ako má vyzeráť – ako normálna mačka! Sivá, pásikavá, možno trocha prašivá, chýba jej kúsok ucha. Nie, neviem, ako zomrela! Našiel som ju u seba v záhrade. Počujte, to... dobre, dám vám adresu... nie, tá mačka...“

„A-cho-cho-chú!“ ozval som sa.

Chyba. Profesor, o ktorom ešte bude reč, mi často vraví, že by som mal byť opatrnejší, inak budem mať v živote problémy.

Lenže ja som bol našťvaný. Najprv ma takmer prizabije a potom stále točí o mačke, hoci ja som stopercentný kocúr!

„Čože?“ spýtal sa chlapík.

„Ja-chom-cho-chúr!“

Uznávam, v ľudskej reči to mohlo znieť dosť... *malátne*? Veď som aj bol malátny, mal som udretú hlavu. Chvíľu trvalo, kým som zo seba vysúkal zrozumiteľnú vetu: „Ja-som-ko-cúr!“

Chlapík vytreštil oči, akoby zbadal mimozemšťana.

Mám takú skúsenosť, že ak kocúr niečo povie, ľudia reagujú veľmi čudne. Zakaždým! Tak radšej mlčím. Naposledy som sa ozval v dedine pred obchodom. Nejakej ženskej niečo vypadlo z nákupnej tašky, a tak som ju oslovil. „Dobrý deň, madam, nie sú to vaše vrecká do vysávača?“

Vzala nohy na plecia, utekala, až sa za ňou prášilo. Cez celú dedinu. Hlupaňa.

Ľudská reč je veľmi jednoduchá. Prvé slovo, čo som sa naučil, bolo *sneh*. A potom to už šlo ako po masle. V útulku zvieratá bežne hovoria ľudskou rečou, aj stará pani Berkowitzová hovorila ľudskou rečou, aj jej televízor hovoril ľudskou rečou.

Kedysi som ľudskou rečou hovoril lepšie než mačacou.

Dnes ovládam asi desať jazykov. Nie je to až tak veľa. Profesor hovorí dvadsiatimi siedmimi jazykmi, dokonca kozím, a to už je čo povedať, lebo kozím jazykom okrem kôz nehovorí fakt nikto. Ako kocúr ste bez cudzích jazykov stratený. Chcete vedieť prečo? Na príčine je biodiverzita. Všade narádzate na iné zvieratá s inými jazykmi – nemôžete všetky zožrať, roztrhnúť napoly ani ich uštváť. Na rad teda prichádza rozhovor. To je realita, to som nevymyslel ja. Poviem príklad. Špacírujem sa po lese a zakaždým tam natrafím na takú obrovskú sovu. Celý deň drepí na konári, zazerá. Tak jej sovou rečou vlúdne poviem: „Čau, sova, ako žiješ?“

Sova: „Ako by som mala?“

Ja: „Veď ja nič. Tak sa drž, sova!“

Sova: „Jasné, Frankie!“

Vidíte? Dobre pokecať sa dá aj s takou sovou, čo celý deň iba vysedáva na konári. To len ľudia sa tvária čudne, keď sa ozvem.

Chlapík na mňa vyvaloval oči, tlama otvorená. Cítil som, že sa hrozne bojí. Videl som, že premýšľa. *Radšej drž hubu, Frankie*, vravím si. A čakaj. Ľudia vždy znervóznejú. Lebo nevedia, na čom sú – nepreskočilo mi? Čo ak ten kocúr naozaj niečo povedal? Ale to predsa nie je možné! Fakt mi preskočilo?

Chlapík ma hodnú chvíľu pozoroval. Keď sa nič nedialo a ja som sa neožýval, uľavilo sa mu – oprel sa o operadlo, aj tlamu zavrel. Pokrútil hlavou, usmial sa a povedal: „Taká sprostosť.“

A ja na to: „Akože sprostosť?“

Chlapík bol z toho hotový. Ale že totálne! V tvári zrazu úplne obelel, srnky mávajú takú bielu ritku.

Celkom som si ho vychutnával. Mám vám niečo povedať? Parádne som si ho vychutnával. Keď sa človek zľakne, pre našinca je to ideálna situácia. Inak si nemôžeme byť istí, či nás nekopne, či do nás niečo nešmarí. A ten chlapík sa teda poriadne zľakol.

Rešpekt ako hrom!

Trvalo hodnú chvíľu, kým sa ozval: „TY VIEŠ ROZPRÁVAŤ?“ Dobrý postreh, pomyslel som si. Objavil Ameriku? Prihovárал sa mi dobre nahlas, veľmi pomaly. So starou pani Berkowitzovou sme raz pozerali film, kde nejakí chlapi sedeli okolo ohňa, zhovárali sa s inými chlapmi, tí mali pomaľované tváre a na hlavách perá. Prihovárali sa im ako úplným tupcom.

Chlapík povedal: „JA. RICHARD. GOLD.“

A pobúchal si po hrudi.

Bolo to čudné, ale celkom ma to pobavilo, tak som si aj ja pobúchal po hrudi a povedal som: „JA. FRANKIE.“

Chlap: „TY. HLAVA. BOLIEŤ? AU-AU?“

Ja na to: „ÁNO. AU-AU!“

Chlap: „MRZIEŤ. MŇA. TO.“

A potom zrazu akoby nevedel, čo povedať. Opatrne vystrel labu, dotkol sa mojej labky a vraví: „TY. SA. NEBÁŤ.“

Milé. A tak som si pomyslel, že keď už je teda taký milý, azda by bolo načase pohovárať sa o tom, čo je v živote najdôležitejšie.

Ja: „HAM-HAM? HLAD!“

Ukázal som na brucho a na ústa.

Chlapík: „HAM-HAM? TY? JA PRINIESTŤ JEDLO!“

Z chlapíka, ktorý sa volal Richard Gold, konečne vyliezli prvé rozumné slová.